

open source

grama potrebna dodatna biblioteka, to čemo sazнати tek kad ga pokušamo pokrenuti. Otklanjanje takvih pogrešaka graniči s mazohizmom, jer je nekad skoro nemoguće otkriti zašto nešto naizgled trivijalno ne radi. Konkretno, nama nije radio ispis jer je nedostajalo 5-6 paketa, za detekciju kojih je trebalo duboko poznavanje CUPS sustava ispisa, pažljivo gledanje log datoteka, ručno pokretanje programa sa zadanim parametrima, i najvažnije: puno sreće i par sati. Srećom, nastali su neovisni programi (Swaret, slapt-get, SlackUpdate) koji pokušavaju voditi računa o međuovisnostima.

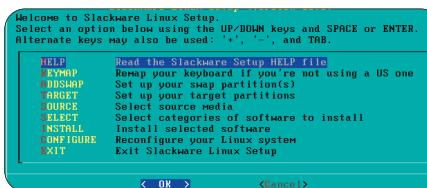
Nova verzija, novi programi

Bez obzira na specifičnosti, još uvijek svaku Linux distribuciju čine programi. Budući da je sve sadržano na samo dva CD-a, očito viška nema. Pravilo je da se ne stavlja više istovrsnih programa, već naš junak Patrick odabere najbolji. Što se tiče verzija, princip je jednostavan: sve o čemu ovise sustav, razni servisi, kernel, bitni programi, stariji su i maksimalno provjereni. S druge strane, sve što čini desktop okolinu, sučelja, grafički programi, obično su posljednje dostupne verzije, za maksimalnu funkcionalnost i dotjeranost. Tako je verzija kernela 2.4.26, no zato su tu KDE 3.2.3, Gnome 2.6.1, Mozilla 1.7, dakle praktički najnovije verzije. Ako i nedostaje neki program, vjerojatno se može pronaći na linuxpackages.net. Primjerice, nije stavljen OpenOffice.org (zbog veličine).

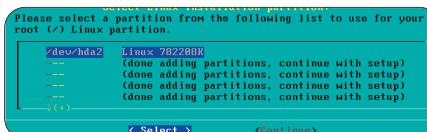
Instalacija

No, da bismo isprobali sve to, sustav svakako provo moramo instalirati. Nažalost, provo moramo snimiti ISO slike s DVD-a na prazne CD-ove. Razlog tomu leži u činjenici da je doista upita oko prijašnjeg Knoppixa bilo vezano uz prebacivanje na CD, pa smo prepostavili da dosta čitatelja koristi Linux i na starijim računalima koja nemaju DVD-ROM. Unaprijed se ispričavamo na trošku koji smo vam izazvali.

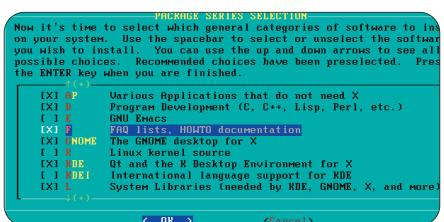
Velika prepreka potencijalnim korisnicima Linuxa složen je postupak pripreme diska. Naime, da bi radio kako treba, moramo za njega odvojiti posebnu particiju. Ako na to nismo mislili netom nakon nabavke računala, vjerojatno smo potrošili cijeli prostor na neki drugi operacijski sustav i podatke, pa čemo ga morati preraspodijeliti. Dosad se u te svrhe koristio komercijalni program Partition Magic, ali postoji i *open source* alternativa imena

▲ Uvodni ekran instalacijske procedure, koji nas ne prisiljava na strogi redoslijed izvođenja

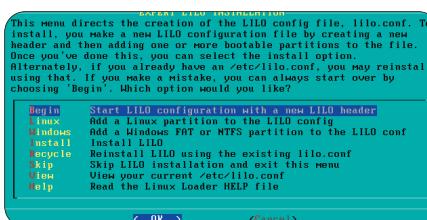
▲ Particije moramo ručno dodavati u sustav i odrediti njihovu točku montiranja

▲ Programi su za potrebe instalacije podijeljeni u tematske grupe

▲ U expert načinu instalacije odabire se paket po paket, što često vodi greškama, te ga je bolje izbjegavati

▲ Iako Lilo boot loader ima svog čarobnjaka, možemo ga jako dobro konfigurirati ručno putem izbornika

Instalacija paketa

Osnovne operacije s paketima, poput instalacije i uklanjanja obavljaju se s naredbama `installpkg` i `removepkg`. Prva kao parametar prima puno ime datoteke, dakle moramo znati točnu lokaciju na disku. Drugoj je dovoljan samo skraćeni naziv. Postoji i `pkgtool`, sučelje za te operacije, upitne funkcionalnosti, no njime možemo pokretati inicijalizacijske skripte, a time i servise.

Za puno veće mogućnosti konfigurirat ćemo swaret (swaret.sourceforge.net).

Nakon instalacije potrebno je promijeniti datoteku `/etc/swaret.conf.new`, preimenovati u `swaret.conf`, a na njenom početku promijeniti verziju Slackware-a u 10.0. Swaret pokrećemo s opcijom “`--update`” da osvježimo popis novih paketa, te “`--upgrade`” da ih i instaliramo. Novi paketi se skidaju s `--installime_paketa`. Glavna mu je prednost, osim automatizacije postupka, i to da prepozna međuovisnosti između paketa, pa tako umanjuje taj Slackwareov nedostatak.

Qtparted. Može se naći na Knoppix DVD-u ili System Rescue CD-u s DVD-ova iz rujna 2003. i travnja. Njegovo sučelje vrlo je jednostavno, dovoljno je označiti particiju, desnim klikom iznad nje odabrati opciju `Resize` te je smanjiti mišem. Nakon toga odaberemo `Commit` (ikonica diskete) i izademo iz programa. Naravno, svako ovakvo petljanje po disku potencijalno je vrlo opasno za podatke, pa je vrlo poželjno neposredno prije napraviti sigurnosnu kopiju bitnih stvari.

Sad nam samo slijedi `restart` računala s umetnutim prvim CD-om Slackwarea kako bi instalacija mogla otpočeti (naravno, u BIOS-u odaberemo da se sustav pokreće s CD-a). Početni ekran pita nas par osnovnih podataka, a najbitniji je koji čemo *kernel* (jezgru) odabrati za podizanje. Ta će odluka dosta ovisiti o hardveru (SCSI kontroleri ili *laptopi*) ugradenom u računalo, ali često će biti dovoljno samo pritisnuti *Enter*.

Raspored na disku

Ono što odmah upada u oči izostanak je neke vrste stroge vodene instalacijske procedure koja je u velikoj većini distribucija nešto što se odmah pojavljuje i uglavnom je nezaobilazno. Ovdje dobivamo *root* ljkusu koja nas ne vodi slijepo kroz instalaciju, ali su nam zato mogućnosti znatno veće. No, ništa nas ne smeta da - po uputama s ekrana - krenemo s instalacijom korak po korak. Kako iz prethodne procedure imamo prazan komadić diska, moramo na njemu postaviti Linux particiju. U tu svrhu pokrećemo “`fdisk /dev/hda`”. Posljednje slovo označava fizički *hard disk* na kojem radimo, npr. “*a*” označava primarni *master*, “*b*” primarni *slave* itd. Tamo nas dočekuje popis već postojećih particija, kao i stavka *Free space* (prazan prostor) koja nas zanima. Nama trebaju barem dvije (*swap* i *glavna*) pa ćemo ih napraviti tako da odaberemo *New*, upišemo veličinu (200-400 MB bit će dovoljno za *swap*) i odaberemo *Type 82*. Ista procedura je i za glavnu particiju, samo će biti 83. Kod odluke o primarnoj ili logičkoj particiji dobro je znati da na disku mogu biti samo 4 primarne. Na kraju samo trebamo odabrati *Write*, pa *Quit*.

Postoje brojne rasprave o rasporedu particija pod Linuxom i njihovoj veličini, no naš je stav da za su *desktop* računalo dovoljne samo tri: *swap*, glavna tj. *root* i */home*. Na glavnu ide kompletan sustav, sve izvršne datoteke,

```
File Edit View Terminal Tags Help
#####
# swaret.conf, Version: 1.6.2
#
VERSION=10.0
#
LANGUAGE=ENGLISH
#
#ROOT=file:/mnt/cdrom
#ROOT=http://www.linux-magazine.com/pub/os/Linux/distro/slackware/slackware-$VERSION
#ROOT-ftp://www.linux-magazine.com/pub/os/Linux/distro/slackware/slackware-$VERSION
#ROOT-ftp://ftp.slackware.no/pub/linux/slackware/slackware-$VERSION
#ROOT=http://www.slackware.no/slackware/slackware-$VERSION
#
REPOS_ROOT=LinuxPackages$VERSIONhttp://www.linuxpackages.net/packages/Slackware-10.0
#REPOS_ROOT=My_Slackware_Packages_On_CD-ROMfile:/mnt/cdrom
#
DEP_ROOT=http://swaret.sourceforge.net/libraries-$VERSION
#
```

▲ Konfiguracijska datoteka swaret.conf s dodatnim repozitorijem paketa